

Rapport Prosjekt Formidling 2018 Oppdatert: 18. september 2019

Bakgrunn

Troms fylkesbibliotek søkte i samarbeid med folkebibliotekene i Troms om midler til arrangementer og aktiviteter i bibliotekene i 2018. Prosjektperioden gikk fra januar 2018 til 31. mars 2019.

Søknaden gjaldt spesielt samtale- og debattarrangementer knyttet til lokale temaer og til formidling av bibliotekenes innholdsressurser. Det var også tenkt at man skulle ha arrangementer og aktiviteter med ungdom som målgruppe. Dette fikk vi dessverre ikke gjennomført. Vi har gjennom prosjektperioden hatt et skifte av prosjektledelse og sykemelding som har ført til at vi ikke klarte å gjennomføre alt det vi hadde tenkt å gjøre.

Men arrangementene har vært relativt godt besøkt og bibliotekene har rapportert om fine møter mellom forfattere, andre bidragsytere og publikum. Alt i alt er vi fornøyd med det vi fikk til og vi takker for støtten på 180 000 kroner fra Nasjonalbiblioteket som gjorde dette mulig.

Forankring

Folkebibliotekene i Troms ønsket at fylkesbiblioteket skal stå som søker av aktivitetsmidler og være et koordinerende ledd på vegne av alle. En arbeidsgruppe bestående av representanter fra de regionale biblioteksamarbeidene og fra Tromsø bibliotek og byarkiv utarbeidet søknaden.

Til grunn for søknaden ligger strategier fra *Regional bibliotekplan for Troms 2017-2028*. Aktiviteter i bibliotekene bidrar til å gjøre bibliotekene synlig i sine lokalsamfunn og er god markedsføring av bibliotekets tilbud. I den regionale planen er det strategier som går ut på å utvikle bibliotekene som kunnskapsaktører tilpasset sitt lokalsamfunn og som møtested og arena for samtale og debatt. Bibliotekene skal styrkes som formidlere av litteratur og kultur og fremme og formidle nordnorsk, samisk og kvensk litteratur forankret i *den nordnorske litteraturstrategien*.

Prosjektledelse og organisering

Prosjektet ble organisert med en prosjektleder på fylkesbiblioteket og en arbeidsgruppe bestående av representanter fra de regionale samarbeidene. Fylkesbiblioteket hadde ansvar for å koordinere ønsker og aktiviteter, gjøre avtaler med bidragsytere og produsere informasjonsmateriell. Arbeidsgruppa sørget for å drøfte og avklare med sine regioner og spille inn ønsker på arbeidsgruppemøtene.

Oppstart

Vi arrangerte et oppstartsmøte med deltakere fra folkebibliotekene og fra fylkesbiblioteket 21. februar 2018. Tema på møtet var hvordan vi skulle organisere samarbeidet, hvilke aktiviteter vi skulle ha gjennom året og profilering av prosjektet og arrangementene.

Formidlingstiltak

Prosjektmidlene skulle stimulere til samtale- og debattarrangementer. Vi konsentrerte oss om å tilby ulike turnéer med forfattere og ressurspersoner som sammen med lokale krefter tok opp temaer som vi mente ville fenge. Det enkelte bibliotek var selv ansvarlig for å knytte kontakt med lokale samarbeidsparter, organisasjoner eller institusjoner. Vi mener at vi fikk til å skape arrangement som traff lokalbefolkninga godt, det ser vi også på besøkstallene på enkelte av arrangementene, som er

høyere enn det vi er vant til. Samtalene bidro til opplysning, ga ny kunnskap og ga folk muligheten til å engasjere seg i temaet og snakke sammen.

Vi vil trekke fram møtet med forfatter Elin Fredriksen som har skrevet om demens i boka «Forglem meg ei – historier om demens». Her opplevde vi at tilhørerne og forfatteren, sammen med fagfolk fra nærmiljøet kom i god dialog med hverandre. I Storfjord var også Anniken Annexstad, som har vært åpen om sin demenssykdom, med på scenen sammen med sine to voksne barn. I sin rapport i etterkant skriver biblioteksjefen:

«Jeg synes de var aktive og viktige deltakere i samtalen, og bidro spesielt med å skildre åpent hvordan det er å være pårørende til ei aktiv kvinne/mor som får problem med det hverdagslige, og personlige valg som de måtte ta. Også om hvor mye de sjøl måtte stå på for å passe på at mora fikk den hjelpa hun trengte, av folk som hadde innsikt i problemene hennes, og ikke var i en rekke av mange nye personer å forholde seg til.

Tror det gjorde det lettere for publikum å fortelle om egne erfaringer – ingen grunn til å holde skjult at det er vanskelig og en påkjenning for dem som er rundt den syke, og der de pårørende gjerne kommer opp i vansker med å kunne ta vare på den syke, eller å følge med på tjenestekvaliteten i de kommunale institusjonene som de blir avhengige av etter hvert.

Vår representant for tjenesten i Storfjord kommune syntes foredraget/samtalen var kjempebra, og var lei seg for at det ikke var flere fra tjenesten som hadde benytta anledningen til å være her denne kvelden i rådhuset/biblioteket! De har sjelden tilbud av denne typen og kvaliteten.»

Balsfjord bibliotek rapporterer også om «... god stemning, publikum var engasjerte underveis og bidro med egne erfaringer, både personlige og faglige. Virket også veldig fornøyd etterpå. Forfatteren ytret også mye glede over arrangementet etterpå, påpekte at hun ikke hadde opplevd så engasjert publikum før, som hun kunne samtale med».

Et annet opplegg som fikk mye oppmerksomhet og trakk fulle hus er Morten Jentofts foredrag om Finland 1918. Dette er alltid temaer som engasjerer bredt i lokalsamfunnene, da mange er interessert i historien vår. Tre bibliotek fikk besøk av Jentoft og fem bibliotek hadde arrangement med Jentoft på streaming fra Lenvik. Dette var en ny opplevelse for oss og det viste seg å fungere veldig godt – selv om folk i utgangspunktet var noe skeptisk til konseptet. For oss her i Troms, med lange avstander og til tider utfordrende vær – er dette en flott måte å komme ut til bibliotekene på.

Rapportene fra bibliotekene viser at dette ble satt pris på:

Kvæningen melder at: «16 kom og hørte på. Har bare fått positive tilbakemeldinger (...) Fint arrangement».

Nordreisa skriver om arrangementet om Finland 1928 med Morten Jentoft på kulturscenen i Halti. «45 kom og hørte på, de fleste hadde fått med seg at foredraget var direkte overført. En del nye publikummere. Noen overraska over at arrangementet var gratis. Gikk veldig bra. Vi valgte å strøomme foredraget på kulturscenen og det var lurt. (...) Fikk veldig gode tilbakemeldinger. Publikum likte foredraget godt og kan tenke seg liknende foredrag på denne måten! (...) Lenvik bibliotek gjorde en strålende jobb – som vanlig! Dette er de god på».

Skjervøy bibliotek illustrerer skepsisen godt: «En av dem som kom trudde hun skulle få møte Morten Jentoft, og sa hun ikke ville ha kommet om hun hadde vite at han ville være på Finnsnes. Men når arrangementet var over var hun likevel fornøyd og syntes det hadde vært interessant. Noen savnet dette med å kunne spørre direkte selv (slik vi er vant med når det er et toveiskommunikasjon med

bilde). Men når de fikk mulighet til å spørre på chat var det ikke så nøye. De som deltok synes det var et godt tiltak og etterspurte om det ble flere. Teknisk så gikk det greit, litt skurr på lyd fra Lenvik og kanskje et noe kornete bilde av foredragsholder. Vel blåst til gjengen på Finnsnes!»

Arrangementene var som følger:

<i>Involverte bibliotek og besøkstall (der vi har det)</i>	<i>Arrangement</i>	<i>Annen info</i>
2018		
Lyngen bibliotek – 24 stk Målselv bibliotek – 27 stk Lenvik bibliotek Balsfjord bibliotek	«Kunsten å kommunisere med en tenåring» – med psykolog Bente Ødegård og helsesøster Elin Jerijærvi	Foredrag og samtale med de fremmøtte rundt temaet
Storfjord bibliotek – 15 stk. Balsfjord bibliotek – 20 stk. Lavangen bibliotek – 25 stk. Lyngen bibliotek – 15 stk. Kåfjord bibliotek – 7 stk. Kvæningen bibliotek – 15 stk. Harstad bibliotek 10 stk. Kvæfjord bibliotek – tall mangler Skånland bibliotek – 3 stk. Nordreisa – 70 stk.	Elin Fredriksen «Forglem meg ei – historier om demens»	Foredrag og samtale rundt temaet
Nordreisa bibliotek – 25 stk.	Jørn Lier Horst - forfattermøte	Verdens bokdag
Harstad bibliotek	Endre Lund Eriksen og Hilde Hagerup – samtale mellom forfatterne	Under festspillene i Nord-Norge
Nordreisa bibliotek – 19 stk. Kåfjord bibliotek Storfjord bibliotek	Mona Mörtlund- forfattermøte	Svenskfinsk forfatter – skriver på Miänkieli.
Tromsø bibliotek og byarkiv	Arrangementet «Litterær frokost» - forfatterne Monika Steinholm, Endre Lund Eriksen og Ragnar	Samarbeid med Ordkalotten Tromsø internasjonale litteraturfestival

	Hovland samtaler om temaet «Forbudt for barn».	
Tromsø bibliotek og byarkiv	Sumiya Ali Jirde - forfattermøte	Bokdager i samarbeid med Bokhuset Libris
2019		
Lyngen bibliotek - 25 stk. Ibestad bibliotek Skånland bibliotek Lenvik bibliotek – med streaming	Ellen Thorsdalen – «Mors døtre» Forfattermøte	Samefolkets dag - 2019
Harstad bibliotek – 65 stk. Bardu bibliotek – 38 stk. Lenvik bibliotek – 85 stk. med streaming til disse bibliotekene: Lyngen – 16 stk. Nordreisa – 45 stk. Kvænangen – 16 stk. Skjervøy – 10 stk. Storfjord – 15 stk.	Morten Jentoft «Finland 1918: den finske borgerkrigen og nordmennene som var vitne til den». Foredrag	Fagbibliotekuka i Troms
Målselv bibliotek Lenvik bibliotek	Foredrag om immunsystemet ved professor Anne Spurkland	

Konklusjon

Handlingsrommet vårt har ikke vært like stort i år som under årene med prosjektet «Folkebibliotek som litteraturhus», men vi har likevel fått til endel aktivitet i bibliotekene. Vi har forsøkt å få til en «rettferdig fordeling» av arrangementene og midlene, men logistikkutfordringer og mangel på ressurser (særlig i de minste kommunene) gjør at noen bibliotek har kunnet ta imot og arrangere flere arrangementer enn andre.

Å involvere alle bibliotekene tar tid og er et krevende og omfattende arbeid. Det er krevende for de minste bibliotekene som har knapt med kapasitet/ressurser, lite åpningstid og lav tro på at man klarer å få publikum. Vi ser at det gjennomgående er de største bibliotekene med mer enn en ansatt som i størst grad tar imot tilbud om arrangementer. Når bibliotekets ressurser er så marginale som de er i enkelte av våre kommuner, er det forståelig at de ikke finner kapasitet til å utvikle sitt tilbud til brukerne. Vi forsøker å hjelpe til så godt vi kan med logistikk og tilrettelagte opplegg, men det må også et lokalt engasjement til, uten er det utfordrende.

Vi har gjennom hele prosjektperioden jobbet med å utvikle samarbeidet mellom bibliotekene, hatt bevisstgjøring rundt og fokus på publikumsutvikling, profilering og nettverksbygging. Vi har søkt å skape arrangementer som har vist bibliotekets potensiale som lokalsamfunnets møtested, gjennom arrangementer som samler og treffer lokalbefolkninga og ulike temaer som folk engasjerer seg for. Dette er et kontinuerlig arbeid som vi bare er nødt til å fortsette med, og sakte men sikkert blir vi bedre, gjennom prøving og feiling og utstrakt samarbeid.

Økonomi

Det gjenstår kr 3996 som ikke er brukt. Dette beløpet kan vi eventuelt disponere i prosjektet Bokåret 2019. Hvis dette ikke er mulig, trenger vi informasjon om hvordan vi skal returnere beløpet til NB.

Ang. egeninnsats folkebibliotekene:

Vi ble ikke å ta egenandel fra kommunene, men de har bidratt med betydelig egeninnsats i form av tilrettelegging, profilering og gjennomføring av arrangementene. Vi har beregnet kr 2500 pr dagsverk.

Ang. egeninnsats Fylkesbiblioteket:

Her har vi beregnet at koordinering, tilrettelegging/turnélegging og etterarbeid utgjør 3. mnd. verk, dvs. til sammen 200 000 kr.

Presisering:

I den vedlagte regnskapsrapporten er det to tilskudd til organisasjoner/institusjoner a kr 26 000 kr. Disse skulle vært postert på «Kjøp av tjenester fra andre» og er midler brukt i samarbeid med *Ordkalotten – Tromsø internasjonale litteraturfestival* i Harstad og Tromsø.

Regnskap

Utgifter 2018/2019

Aktiviteter/arrangementer	Beløp
Arrangementer	212 600
Egenandel Troms fylkesbibliotek	40 000
Egeninnsats kommunene	150 000
Egeninnsats Troms fylkesbibliotek	200 000
Sum	602 600